

Hospitaler

Indledning

Denne tjekliste er et redskab, som virksomheden kan bruge, når den skal udarbejde en arbejdspladsvurdering (APV).

Alle virksomheder med ansatte skal udarbejde en APV. APV er virksomhedens eget redskab til at kortlægge, prioritere og løse arbejdsmiljøproblemer.

Tjeklisten indeholder en række spørgsmål, som virksomheden skal svare ja eller nej til. De spørgsmål, som virksomheden svarer ja til, udgør et arbejdsmiljøproblem, der skal indgå i en handlingsplan, som virksomheden skal udarbejde.

Sådan kan virksomheden bruge tjeklisten

- Svar på alle spørgsmålene i tjeklisten.
- Tag stilling til de spørgsmål, som virksomheden har svaret "ja" til, og skriv resultaterne ned i en handlingsplan.
- Overvej, hvad der er årsag til de fundne arbejdsmiljøproblemer.
- Nedskriv løsninger på arbejdsmiljøproblemerne.
- Tag stilling til, hvem der er ansvarlig for at løse arbejdsmiljøproblemerne, og hvornår virksomheden forventer, at de er løst.
- Tag skriftlig stilling til væsentlige arbejdsmiljøproblemer i virksomheden, selv om de ikke fremgår af tjeklisten.

Arbejdstilsynet har lavet tjeklister til de 36 branchegrupper samt yderligere ca. 50 brancheområder, fortrinsvis til virksomheder med færre end ti ansatte. Tjeklisterne tager udgangspunkt i de arbejdsmiljøforhold, der er typiske for branchen. Hvis en virksomhed har aktiviteter inden for forskellige brancheområder, er det en god idé at udfylde flere tjeklister.

Yderligere information

På Arbejdstilsynets hjemmeside www.at.dk og i de 36 arbejdsmiljøvejvisere kan man få information om, hvor Arbejdstilsynet ser de væsentligste arbejdsmiljøproblemer i de forskellige brancher. I vejviserne kan virksomhederne bl.a. finde information om de vigtigste regler og forslag til, hvordan de kan løse de typiske arbejdsmiljøproblemer i de forskellige brancher.

ERGONOMISK ARBEJDSMILJØ

ja nej

FORFLYTNINGER OG TUNGE LØFT

Løfter medarbejderne patienter eller tunge emner manuelt?	☐	☐
Løfter eller holder medarbejderne tunge emner eller redskaber under arbejdet?	☐	☐
Bærer medarbejderne tunge emner eller redskaber, mens de går?	☐	☐
Løfter medarbejderne mange emner over 3 kg i løbet af en arbejdsdag?	☐	☐
Opstår der risikable situationer, når flere personer løfter patienter sammen?	☐	☐
Løfter medarbejderne patienter i dårlige arbejdsstillinger, fx langt fra kroppen, over skulderhøjde eller under knæhøjde?	☐	☐

TUNGE SKUB OG TRÆK

Skal medarbejderne bruge mange kræfter til at trække eller skubbe hjælpemidler som fx senge, kørestole, madvogne eller udstyr?	☐	☐
Er underlaget, dér hvor medarbejderne skal trække eller skubbe hjælpemidler, ujævnt, skråt, blødt, glat, eller er der trin?	☐	☐
Er der dårlige pladsforhold ved skub og træk?	☐	☐
Er der mange igangsætninger, opbremsninger eller vendinger, når medarbejderne skal skubbe eller trække byrder?	☐	☐
Oplever medarbejderne, at de ting, de skubber eller trækker, er tunge?	☐	☐
Er hjælpemidlet defekt, eller mangler det vedligeholdelse?	☐	☐
Er hjælpemidlet udformet, så arbejdsstillingen bliver dårlig?	☐	☐

ARBEJDSSTILLINGER

Arbejder medarbejderne i ubekvemme arbejdsstillinger?	☐	☐
Arbejder medarbejderne med bøjet eller vredet ryg eller bøjet eller vredet nakke?	☐	☐

ja nej

Arbejder medarbejderne med hænderne over skulderhøjde?

Arbejder medarbejderne med lange rækkeafstande?

Arbejder medarbejderne på hug, knælende eller knæliggende?

Arbejder medarbejderne i samme stilling i lang tid?

Er der snævre pladsforhold på arbejdspladsen, der begrænser bevægelsesfriheden?

PSYKISK ARBEJDSMILJØ

STOR ARBEJDSMÆNGDE, TIDSPRES OG MODSTRIDENDE KRAV

Er der medarbejdere, som konstant har en stor arbejdsmængde, eller som udsættes for stort tidspres?

Sker det ofte, at medarbejderne ikke når deres arbejdsopgaver?

Er det tit nødvendigt, at medarbejderne arbejder over?

Er det nødvendigt, at medarbejderne arbejder meget hurtigt?

Bliver der ofte stillet modstridende krav til medarbejderne?

RINGE INDFLYDELSE PÅ EGET ARBEJDE

Har medarbejderne ringe indflydelse på beslutninger om eget arbejde?

Har medarbejderne ringe indflydelse på, hvordan arbejdet udføres?

Har medarbejderne ringe indflydelse på mængden af eget arbejde?

Har medarbejderne ringe mulighed for at bestemme, hvornår de holder pause?

MANGLEDE STØTTE FRA KOLLEGER OG LEDELSE

ja nej

Mangler medarbejderne hjælp og støtte fra kolleger?

Mangler medarbejderne hjælp og støtte fra ledelsen?

HØJE FØLELSMÆSSIGE KRAV

Bringer arbejdet medarbejderne i følelsesmæssigt belastende situationer?

Kræver arbejdet, at medarbejderne skjuler deres følelser?

VOLD, TRUSLER OG TRAUMATISK HÆNDELSER

Er der arbejdsopgaver, hvor der er særlig fare for, at medarbejderne udsættes for, eller bliver vidne til alvorlige ulykker?

Mangler I en beredskabsplan for, hvordan I vil håndtere alvorlige ulykker eller dødsfald, så det er klart for ledelse og medarbejdere, hvordan sådanne oplevelser skal håndteres i virksomheden?

Er medarbejderne udsatte for risiko for vold, trusler eller krænkelser fra patienter eller pårørende?

Arbejder medarbejderne fysisk alene?

SKIFTENDE ARBEJDS TIDER OG NATARBEJDE

Er der medarbejdere, der overvejende arbejder uden for normal arbejdstid, fx i de tidlige morgentimer eller om natten?

Er der medarbejdere, der arbejder i skiftende vagter med mod-urs-turnus, det vil sige aftenvagter efter nattevagter og dagvagter efter aftenvagter?

Bliver arbejdstiden planlagt med kort varsel?

Er der ofte medarbejdere, der arbejder mere end 37 timer om ugen?

STØJ

AKUSTIK/GENERENDE STØJ

Mangler der lyddæmpning af lofter i støjbelastede rum?

ja nej

Er der lokaler, hvor lyden "runger" (giver let ekko)?

Er der lokaler, hvor det er svært at opfatte tale, når der er flere, der taler?

Er der installationer, der støjer, så det generer medarbejderne, når de taler almindeligt?

Er der generende støj fra personer, maskiner eller installationer?

Er der generende støj udefra?

HUDBELASTNINGER

Er der medarbejdere, der har vådt arbejde med direkte kontakt til huden over to timer dagligt?

KEMI

Arbejder medarbejderne på en uforsvarlig måde med farlige kemikalier, fx kemikalier med orange faresymboler?

Mangler virksomheden at undersøge, om de farlige kemikalier, som virksomheden bruger, kan erstattes (substitueres) af mindre farlige kemikalier?

Arbejder medarbejderne med farlige kemikalier, selv om der ikke er udarbejdet en arbejdspladsbrugsanvisning, der er tilpasset virksomhedens forhold?

Er der medarbejdere, der arbejder med kemikalier, fx Epoxy, uden at have gennemgået den loypligtige uddannelse, hvor der er krav om en sådan?

Mangler der udsugning tæt på udviklingssteder, hvor processer og kemikalier afgiver luftforurening, fx støv eller dampe?

Arbejder medarbejderne med kemikalier i form af fx spray eller pulver?

Arbejder medarbejderne med forurenende processer eller arbejdsoperationer, hvor der bruges kemikalier eller udvikles luftforurening på en måde, så andre medarbejdere kan blive udsat for de sundhedsskadelige påvirkninger?

Er der medarbejdere, der arbejder med farlige kemikalier, uden at de er orienteret om risikoen ved arbejdet?

Er der medarbejdere, der ikke bruger personlige værnemidler, selv om det er påkrævet?

BIOLOGI

ja nej

Arbejder medarbejderne på en uforsvarlig måde med mikroorganismer eller med materialer, der kan indeholde mikroorganismer?

Er der medarbejdere, der ikke er blevet skriftligt instrueret om forholdsregler og risiko ved at arbejde med mikroorganismer?

Mangler der forbud mod at opbevare og indtage mad og drikke i de lokaler, hvor der arbejdes med mikroorganismer?

Er der gulve, vægge eller lofter, der er svære at gøre rene, eller som har sprækker eller huller?

Mangler virksomheden at vurdere risiciene for medarbejderne, når de arbejder med mikroorganismer eller materiale, hvor der kan forekomme mikroorganismer?

RISIKO FOR ULYKKER

ULYKKER GENERELT

Er der medarbejdere, der ikke bruger de krævede personlige værnemidler?

Er der sket ulykker, uden at der er gjort noget for at forhindre, at de kan ske igen?

Er der medarbejdere, der ikke er instrueret og oplært i det arbejde, de udfører?

Er der sikkerhedsmateriel, der ikke jævnligt undersøges for fejl?

Er der medarbejdere, der ikke har tid nok til at udføre opgaverne på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde?

MANUEL HÅNDBTERING

Er der situationer, hvor medarbejderne foretager uhensigtsmæssige vrid eller drejninger i kroppen?

Mangler der løfteredskaber ved løft over 11 kg eller ved uhensigtsmæssige løft, træk eller skub?

FALD OG SNUBLEN

Er der rod i form af ledninger, slanger, affald m.v., der ligger dér, hvor man skal færdes?

Er der arbejdsområder og færdselsveje, der ikke er ryddede og ordentlige, eller hvor der ikke er nok lys?

ja nej

Er der arbejdsforhold, der gør, at medarbejderne har risiko for at træde forkert, fx genstande på gulvet eller ujævnt underlag?

Er der glatte gulve og underlag, fx på grund af spildte væsker?

INSTRUMENTER OG APPARATER

Arbejder medarbejderne på en uforsvarlig måde med skarpe genstande som knive og kanyler?

Arbejder medarbejderne på en uforsvarlig måde med instrumenter og apparater?

Mangler der brugsanvisninger på dansk, der fortæller om, hvordan man bl.a. bruger og vedligeholder hjælpemidler rigtigt?

Er der tekniske hjælpemidler, der ikke bliver vedligeholdet, som leverandøren har anvist?

INDEKLIMA

TEMPERATUR

Er temperaturen i arbejdsrummet højere end 25 °C eller lavere end 18 °C ved normal udetemperatur?

Er der gener på grund af træk?

Er der kuldnefald eller kuldestråling?

Stiger temperaturen i arbejdsrummet mere end 4 °C i løbet af dagen?

Er der mere end 4 °C forskel mellem gulv- og hovedhøjde?

LUFTKVALITET

Ligger der tit støv på vandrette flader?

Forhindrer møbler og rod, at der kan gøres ordentligt rent?

Er der slidte gulvtæpper eller lodne vægflader, fx med stof eller mineraluld?

ja nej

Er der generende lugt fra inventar, bygningen eller omgivelserne?

Er der større eller flere printere/kopimaskiner i arbejdsrum uden ventilation?

Er der gener fra tobaksrøg?

Bliver generende lugt hængende længe i rummet?

Er der så mange personer i rummet, at luften bliver dårlig (der lugter)?

FUGT OG SKIMMELSVAMP

Sker det, at der siver vand ind gennem tag, vægge og/eller gulv?

Er der misfarvninger fra tidligere fugtskader på loft, vægge og/eller gulv?

Lugter der ofte muggent?

Er der synlig skimmelsvamp?

LYS

Er der for lidt lys på arbejdspladserne?

Blænder lys fra lysarmaturer eller vinduer?

Er vinduesarealet mindre end ca. 10 pct. af gulvarealet?

Mangler der udsyn fra arbejdsrummet til omgivelserne udenfor?

SYGEFRAVÆR

Er der forhold i arbejdsmiljøet, der kan medvirke til sygefravær?

Kan virksomheden ændre i arbejdsmiljøet, så sygefraværet mindskes?

ANDET

ja nej

Virksomheden bør desuden være opmærksom på følgende emner, der ikke er medtaget i tjeklisten, men som kan være vigtige at forholde sig til for at opnå et ordentligt arbejdsmiljø:

- Unge
- Gravide
- Helkropsvibrationer
- Hånd-arm vibrationer

APV-tjekliste – Handlingsplan

Årsag til problem eller problemer	Løsning	Ansvarlig	Frist og prioritering

Virksomheden skal tage stilling til, hvordan der skal følges op på handlingsplanen, om handlingsplanen har haft den ønskede effekt, eller om der skal ske justeringer. Arbejdspladsvurderingen skal som minimum revideres hvert tredje år, eller hvis der sker ændringer i arbejdet, arbejdsmetoder eller arbejdsprocesser, som har betydning for sikkerheden og sundheden under arbejdet.

Udført af:

<i>Arbejdsgiver</i>	<i>Dato</i>	<i>Medarbejder</i>	<i>Dato</i>

Arbejdstilsynet har udarbejdet 36 brancherettede arbejdsmiljøvejvisere som supplement til udarbejdelsen af tjeklisten. Er der behov for yderligere tjeklister til brug for virksomhedens APV, kan vi henvise til Arbejdstilsynets øvrige tjeklister, der omfatter alle brancher samt ca. 50 underbrancher/brancheområder.

På Arbejdstilsynets hjemmeside findes At-vejledning D.1.1, der oplyser om regler og krav til APV'en.